

Æble/PæreNYT

Nr. 9 // 9. april 2024

FÆLLES

Vand

- Usædvanligt våde forhold gør det mere eller mindre umuligt at færdes i plantagen. Nogle steder kan det overhovedet ikke lade sig gøre. Andre steder fører færdsel til ødelagte køregange og forland.
- Derfor må der nogle steder laves en hård prioritering af arbejdsopgaverne.
- Skurv: Ascosporerne er vindbårne, så selvom der står vand i lavninger, og der ikke kommer sporer fra blade under vand, kan der alligevel komme skurv.

INDHOLD:

FÆLLES	1
Vand	1
Skurv	1
Ændring af biofix?	2
Udvikling	3
Pærehveps	3
Larver	3
Pærebladlopper	4
Rød æblebladlus	4
KONVENTIONELT	5
Rød æblebladlus	5
Bladgødsning	6
Skurv	6
Squall	6
ØKOLOGI	7
Massefangst af bladhvepse	7
Meldug	7
Skurv, Bladgødsning & Additiver...	7
Larver	7

Skurv

- Sporemodningen og udviklingen i træerne er godt i gang nu.
- Jonagored, Gråsten, Sunrise, Gala, Mutsu m.fl. er både følsomme og der er meget modtageligt bladmasse fremme.
- Hvor lille/stor infektionsfaren bliver, vil afhænge af hvor hurtigt/langsomt det tørrer op.
- Når der er forventning om høj infektionsfare, bør der fremadrettet også behandles i de modstandsdygtige sorter (bl.a. Aroma, Ingrid Marie, Discovery).
- Se figurer i næste afsnit.

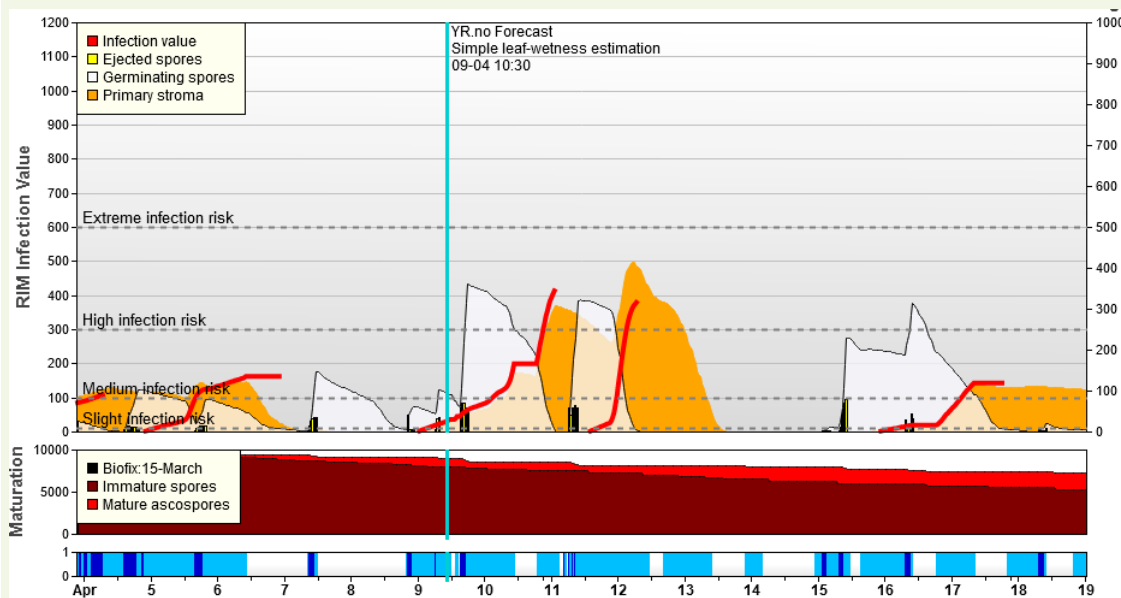
Skurv i Aroma 29. juni 2021.

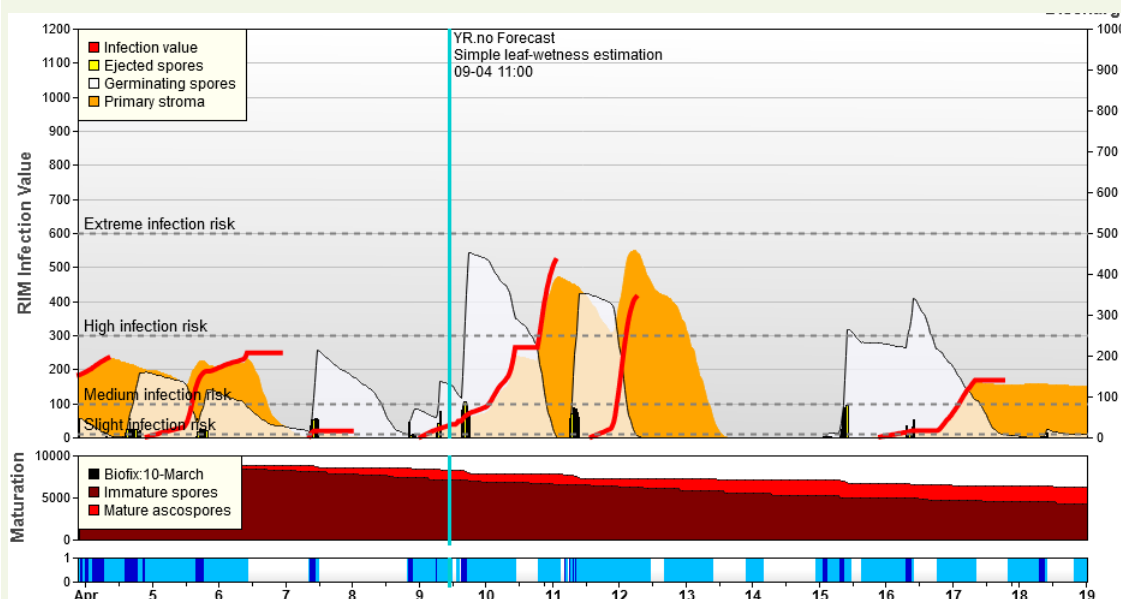
Skurv i Ingrid Marie 15. juli 2010.

Ændring af biofix?

- Generelt har RIMpro og Fruitweb beregnet relativt lave infektionsværdier indtil nu.
- Det er velkendt, at modellerne ikke beregner høje infektionsværdier først og sidst i ascospore-sæsonen.
- Nu er vi kommet et stykke ind i ascosporesæsonen, og på nogle lokaliteter simuleres fortsat ikke meget høje infektionsværdier.
- Vil tidligere sætning af biofix påvirke dette?
- Ændring af biofix til f.eks. den 10. marts fører til lidt højere infektionsværdier nu.
- Udover vejret vil infektionsfaren også afhænge af smitteryk og sort.
- Biofix den 10. marts vil samtidig give sandsynlighed for en meget tidlig afslutning på ascosporesæsonen. Tidspunktet vil afhænge af, om vi får en længerevarende tør periode, hvor sporemodningen stopper op, eller om vi jævnligt får regn, hvor der sker sporemodning og udslyngning således at mængden af overvintrende sporer udtømmes.
- Husk at den fremadrettede varsling i RIMpro og Fruitweb bygger på vejrudsigter (yr.no), så når vejrudsigten ændrer sig, ændres varslingen tilsvarende.

Skurvvarsling i RIMpro med biofix sat til 15. marts 2024. Der forventes høj infektionsfare.

Samme lokalitet med biofix sat til 10. marts 2024. Det øger infektionsværdien lidt.

Udvikling

- De sidste dages højere temperaturer har sat fart på udviklingen.

Pæresorten Xenia/Katrine blomstrer tidligt. Her på "hvid knop" 6. april 2024.

Første enkelte åbne blomster i Lucas 8. april 2024.

Tree phenology	Apple	Pear
GreenTip: Start of vegetation (BBCH09)	18-03-2024	15-03-2024
Start of bloom: first flowers open (BBCH60)	25-04-2024	10-04-2024

Pærehveps

- De første pærehveps er fanget på Fyn 8. april.**
- I 2023 blev de første pærehveps fanget 19. april på samme lokalitet.
- Pærehvepsens flyvning/æglægning sker før blomstring. Pærehvepsens flyvning er meget kortvarig. Æggene begynder at klække i løbet af blomstringen.
- Æblehvepsen flyver lidt senere end pærehvepsen. I æbler skal hvide limplader og hvide limbånd være oppe på rød knop/2 uger før blomstring.**

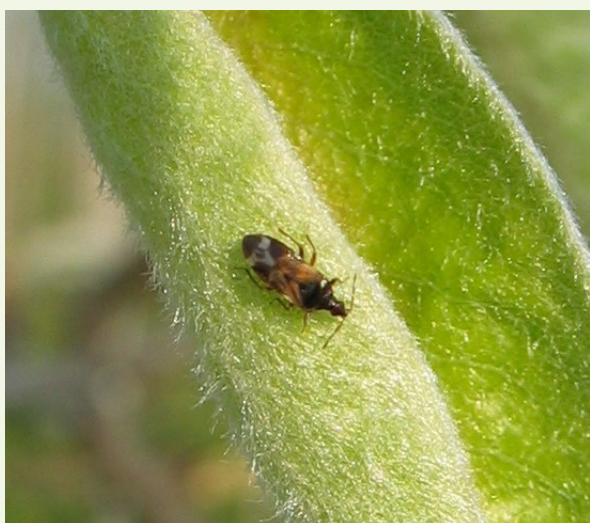
Pærehveps er orange på undersiden og har orange ben.

Larver

- Tjek løbende for larver nu, og undgå at blive overrasket over meget gnav og store larver under/efter blomstring.
- Husk at målerlarver m.fl. ikke bekæmpes med feromonforvirring.
- Frostmålerlarver: Da arten har mange andre værter end frugttræer, er angrebsgraden sidste år ikke et sikkert vurderingsgrundlag for behovet for behandling i år. Angreb kan være svære at få øje på, så tjek regelmæssigt.
- Pærer: Små huller i kronbladene før blomstring, hvor det ser ud som om, noget har stukket i

blomsten, kan være tegn på, at en larve er gået ind i blomsten - se foto i [Æble/PæreNYT nr. 8 - 2024](#)

- Turex (*Bacillus thuringiensis*) er uskadeligt for nyttedyr, og er en mulighed, hvis temperaturen kommer over 15°C (men gerne mere). Det kan give bedre bekæmpelse at behandle med 2 x 1 kg/ha Turex fremfor med 1 x 2 kg/ha. Larver bekæmpes bedst med Turex, mens de endnu er små, men vent eventuelt til en periode med mindre nedbør (afvaskning) og højere temperatur end nu.
- Capex virker kun mod arten *Adoxophyes orana*/Frugtskrælvikler. Så brug af Capex giver kun mening på de steder, hvor man med sikkerhed ved, at det er denne art, som er på spil. Temperaturen skal være over 13°C. Midlet er en virus, og optages ved at larverne spiser af behandlede blade og får virus i sig. Det er utrolig vigtigt, at der behandles med sprøjteteknik, hvor der afsættes virus på alle plantedele, som larverne æder. Det skal udsprøjtes på tørre blade. Capex kan ikke blandes med alt, se etikette. Capex bliver forbudt pr. 01. august 2024.

Nogle af nyttedyrene er fremme nu bl.a. rovtæger. De er vigtige mod bladløpper m.m.

Larverne af de viklerarter, der overvintrer som små larver (de fleste på nær Hækvikleren), er ved at komme frem nu.

Pærebladløpper

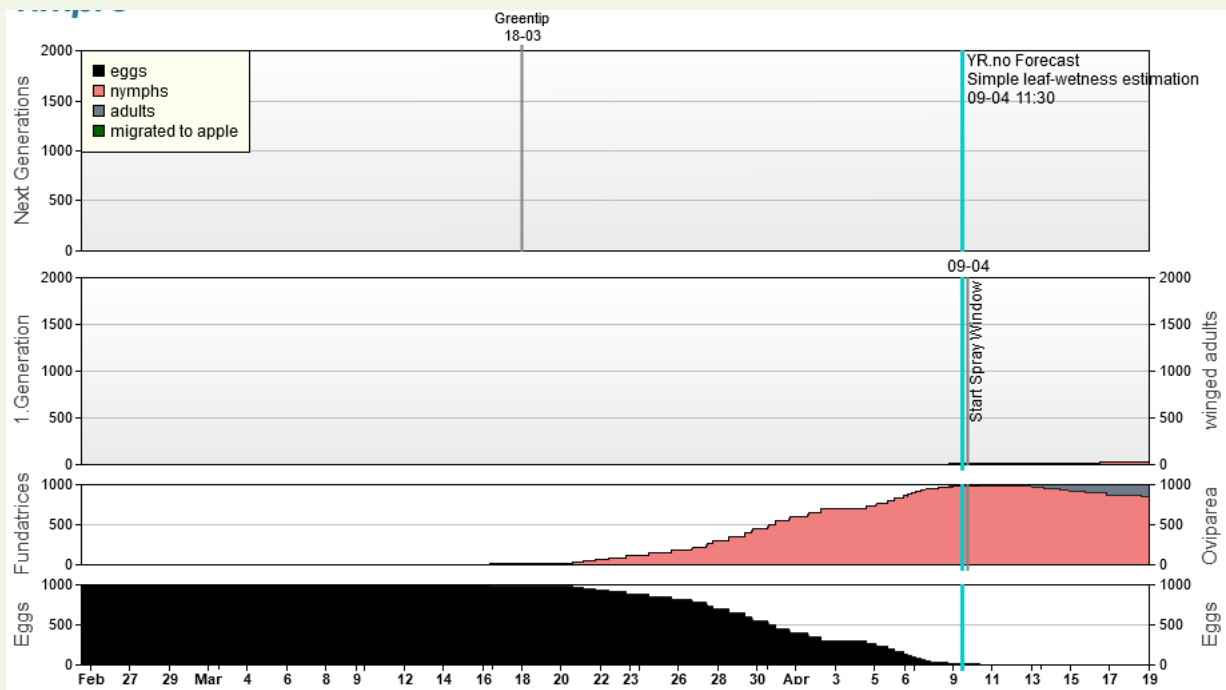
- Hold øje med mængden af æg og udviklingen. Æggene bliver orange, når de nærmer sig klækning. På nuværende tidspunkt er der ingen bekæmpelsesmuligheder.

Rød æblebladlus

- I RIMpro og Fruitweb ligger modeller for rød æblebladlus. Modellerne bygger på temperatursum.
- Varslingerne skal tages med forbehold.
- Med undtagelse af de seneste lokaliteter ses det i begge varslinger, at æggene er begyndt at klække nu.
- Økologi: NeemAzal (hvert 3. år), når blomsterfarven ses i de tidlige sorter.
- Konventionel: strategi afhænger af historik/erfaring.

NeemAzal bruges, når blomsterfarven ses i de tidlige sorter. På de tidligste lokaliteter nærmer dette sig.

Varsling af rød æblebladlus i RIMpro på tidlig lokalitet viser, at æggene klækker nu. Programmet kommer med anbefaling med dato for sprøjtning. Dette må tages med forbehold - vurder på egen lokalitet!

KONVENTIONELT

Pseudomonas, jern i pærer - se [ÆblePæreNYT nr. 7 2024](#)

Rød æblebladlus

- Det ses ofte, at man ikke finder nogen lus/særligt mange før blomstring, men de få som er der, udvikler sig, og det kan være umuligt at komme dem til livs efter blomstring. Arten har værtskifte (vejbred), så angrebsgraden sidste år er ikke et sikkert vurderingsgrundlag for behovet for behandling i år.
- Hvis man har erfaring for at en strategi med en enkelt behandling før blomstring, har givet god bekæmpelse er der ikke grund til at ændre på det.
- Ved historik/erfaring med problemer med rød æblebladlus må det derimod overvejes at lægge to behandlinger før blomstring.
- Pirimor 500 WG: Temperaturen skal være over 16-18°C i 2-3 dage. Pirimor skal ud før bladene krøller det mindste. Stille vejr efter sprøjtning fremmer dampvirkningen.
- Alternativt kan bruges Teppeki eller Mospilan på tæt klynge (der skal være blade til at optage midlerne), og nærmere blomstring bruges så det af de to midler, som ikke allerede er brugt. Husk at have Mospilan mod æblehveps på afblomstring

Skurv

- Forhandler melder om udsolgt af Syllit og at der ikke kan skaffes mere.
- Syllit - se [Æble/PæreNYT nr. 8 - 2024](#)
- Delan: Bruges forebyggende. Det fremgår af etiketten, at *"Delan WG har kurativ effekt i op til 48 timer efter sporespredende regn, og kan derved anvendes efter et skurvvarsel"*. Dette bør ikke følges. Delan vil rigtignok virke i sporespiringsvinduet dvs. under/straks efter regn, men dette er en meget risikabel strategi. Delan kan blandes med bladgødsning.
- Scala: Slår lidt længere tid tilbage end Syllit. Bruges i tiden frem til/under blomstringen, hvis det er glippet med forebyggende sprøjtning. Scala virker, når temperaturen er under 12-15°C, og når det er koldt (ned til 5°C). Scala skal altid blandes med forebyggende middel (Delan WG/Delan Pro) og så kan doseringen af Scala reduceres til 0,75 l/ha.
- Malakite indeholder to aktivstoffer: Pyrimethanil (Scala) og Dithianon (Delan), men i en mere effektiv sammensætning end ved tankblanding af de to midler. Bruges forebyggende i modtagelige sorter med højt smittetryk ved forventning om store nedbørsmængder/langvarig regn, hvor der forventes høj infektionsfare. Kan også bruges kurativt. Malakite er det mest effektive skurv-middel vi har. Pga. prisen anbefales midlet fortrinsvis til situationer, hvor det virkelig "brænder på".

Squall

- Tilsætning af sprede-klæbemidlet Squall til Delan WG vil forbedre effekten.
- Der bruges 0,5 liter til 100 liter vand.

Bladgødsning

- Afhængigt af lokalitet og af hvornår man udbragte gødningen, kan der være kommet betydelige mængder regn siden. Og der kommer mere til. Spørgsmålet er, om der bør suppleres med ekstra N (kvælstof).
- Det er en mulighed at tilføre mere N ved at bladgøde ekstra med Urea (3-5 kg/ha pr sprøjtning indtil blomstring).

Grøn knop	Kvælstof	Urea	3	kg
	Zink	YaraVita Zintrac/Lebosol-Zink 700	0,15	litr.
	Mangan	Mantrac Pro/Lebosol Mangan 500	0,5	litr.
Tæt klynge	Kvælstof	Urea	3	kg
	Bor	Solubor	1,5	kg
	Magnesium	Bittersalt	5	kg
	Svovl	Pioner Svovlgødning 80	1-1,5	kg
Ballon	Kvælstof	Urea	3	kg
	Zink	YaraVita Zintrac/Lebosol-Zink 700	0,15	litr.
	Mangan	Mantrac Pro/Lebosol Mangan 500	0,5	litr.

ØKOLOGI

Massefangst af bladhvæpse

De første pærebladhvæpse blev fanget på limbånd i går på Fyn – 11 dage tidligere end sidste år. Pærebladhvæpsen flyver tidligere end æblebladhvæpsen, så der skal prioriteres at hænges op i pærerne først. Der skal hænges op i de tidligst blomstrende sorter først, så der er tid til af fange hvæpsene før blomsterne begynder at åbne sig og de lægger æg.

For strategi og ophængning, se [ÆPNyt 8](#).

Meldug

- Meldug overvintrer i knopperne og kan ses nu, hvor knopperne folder sig ud.
- Sporerne dannes og frigives i tørt og lunt vejr (+15°C), hvorefter de spirer om natten ved høj luftfugtighed og temperaturer over 10°C.
- Klip inficerede skud væk inden rød knop – fra dette udviklingstrin kan melduggen sprede sig og inficere de nye blade.
- De nye blade skal beskyttes, når der er varslings-/risiko for melduginfektion. Forebyggende med 4-5 kg svovl og kurativt med 5 kg Natron eller Armicarb. Husk at svovl ikke må anvendes under blomstringen for at beskytte bier og bestøvende insekter.

Skurv, Bladgødskning & Additiver

For strategi og behandling, se [ÆPNyt 8](#).

Larver

- Tjek løbende for aktivitet af larver. Små huller i kronbladene kan være tegn på at en larve er gået ind i blomsten.
- Frostmålerlarver er tidligt aktive og bekæmpes bedst før blomstring og i starten af blomstring med Turex.
- Behandling når der er både små og store larver – så er de fleste klækket. I økologi kan der behandles 2 kg Turex pr. ha. Det er vigtigt at temperaturen er over 15°C for god effekt. Har sideeffekt på æblespindemøl.
- Det kan give bedre bekæmpelse at køre 2 x 1 kg Turex i stedet for 1 x 2 kg Turex.
- Der kan også bruges en blanding af 3l NeemAzal + 1 kg Turex pr. ha., hvis der observeres problemer med røde æblebladlus på bekæmpelsestidspunktet.
- Ved høje populationer kan det være nødvendigt med en ekstra behandling 7-10 dage senere.

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvise.dk

Rasmus Madsen
Tlf: 61 45 89 26
rama@hortiadvise.dk